

tukes

Öljysäiliöiden valvonta -tilaisuus 11.5.2022

11.5.2022

Öljysäiliöiden tarkastus, pinnoitus ja käytöstä poisto Tukesin puheenvuoro

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

1

Öljysäiliöiden tarkastusvelvoite

- **Kemikaaliturvallisuuslaki 390/2005, 54 §:** tärkeällä tai muulla vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella olevat maalaiset öljysäiliöt tulee tarkastaa määräajoin
- **KTMP 344/1983 maanalaisten öljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista:** tärkeillä pohjavesialueilla olevien maalaisen poltto- ja dieselöljysäiliöiden määräaikaistarkastuksista määrätään tässä päätöksessä
- **HUOM. 1:** Maanalainen öljysäiliö tarkoittaa säiliötä, jonka vaippa on suorassa kosketuksessa maaperään
- **HUOM. 2:** Tärkeitä pohjavesialueita ovat nykyisin 1, 1E, 2 ja 2E pohjavesialueet
- Tarkastusvelvoite on lainsäädännössä rajattu pohjavesialueella sijaitseviin maanalaisiin öljysäiliöihin, mutta lainsäädännön käytäntöjä sovelletaan myös muihin öljysäiliöihin
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös vuodelta 2010: Lohjan kaupungilla on oikeus velvoittaa ympäristösuojelumääräyksissään tarkastuttamaan lämmitysöljysäiliöitä pohjavesialueiden suojelemiseksi -> myös muut kuin maalaiset lämmitysöljysäiliöt

4

tukes

4

Öljysäiliöiden tarkastusliikkeet

- Tukes hyväksyy ja valvoo öljysäiliöiden tarkastusliikkeitä
- Lainsäädäntö: Kemikaaliturvallisuuslaki 390/2005, 55 § ja VNa 558/2012
- Tukesin rekisterissä on 65 tarkastusliikettä
- <http://rekisterit.tukes.fi/toiminnanharjoittajat> : Tarkastusliikkeet (öljysäiliöt) / Tarkliike
- Valtaosa tarkastusliikkeiden tarkastamista öljysäiliöistä on muita kuin pohjavesialueilla sijaitsevia maanalaisia öljysäiliöitä
- Tarkastusliikkeen tulee antaa asiakkaalleen vastuuhenkilön allekirjoittama tarkastustodistus: kohde, luokitus, suositus tarkastusvälistä, olennaiset havainnot ja muut suositukset
- **HUOM.** pohjavesialueella sijaitsevien maanalaisten öljysäiliöiden luokituksesta ja tarkastusväleistä on säädetty KTM:n päätöksessä 344/1983: 9 § ja 10 §

5

tukes

5

Öljysäiliöiden tarkastuskäytännöt

- Lämmitysenergia Yhdistys ry on ohjeistanut tarkastusliikkeitä öljysäiliöiden hyvistä tarkastuskäytännöistä:
 - **Teknillinen suositus TS-7 2012:** Säiliöiden tarkastus ja huolto – Nestemäiset polttoaineet lämmityskäytössä
 - **TS-7 Liite 2022:** Maanpäällisten rakennehyväksytyjen muovisäiliöiden turvallisuuskatselmukset
- Tukes arvioi valvonnassaan tarkastusliikkeiden toimintaa em. suositusten perusteella
- Julkaisut ovat Lämmitysenergia Yhdistyksen verkkosivuilla

6

tukes

6

Öljysäiliöiden pinnoitus

- Osa tarkastusliikkeistä tarjoaa myös öljysäiliöiden pinnoittamista
- Taustalla on ollut Teknillisen tarkastuskeskuksen (TTK) aikainen hyväksyntämenettely pinnoitukseen: näytetyö ja TTK:n piiritoimiston vuosittainen valvonta (TTK-ohje 8/84/Y, 22.8.1984)
- Hyväksyntä- ja valvontamenettelyä ei ole enää olemassa ja pinnoitushyväksynät eivät ole enää voimassa
- Tukes ei ole tehnyt KTMp 344/1983 11 §:n mukaisia päätöksiä pinnoitetun öljysäiliön luokituksesta tai tarkastusväleistä

7

tukes

7

Tukesin kanta öljysäiliöiden pinnoitukseen

Pohjavesialueella sijaitsevat maanalaiset öljysäiliöt:

- **Pohjavesialueella sijaitsevaa maanalaista öljysäiliötä ei saa pinnoittaa** lakisääteisen tarkastusvelvoitteen vuoksi:
 - Pinnoitteen alla olevan teräslevyn jäljellä olevasta seinämänpaksuudesta ei saa luotettavaa tietoa esim. ultraäänimittauksella
 - Vain pinnoitteen kunto voidaan todeta, ei teräslevyn kuntoa
 - **Pinnoitetun öljysäiliön luokitusta ja tarkastusvälejä ei voi määrittää siten kuin KTM:n päätöksessä 344/1983 on tarkoitettu**
- Pohjavesialueella sijaitsevaa maanalaista öljysäiliötä saa korjata vain hitsaamalla, ja tällöinkin on otettava huomioon, että hitsaus todennäköisesti tuhoaa ulkopuolisen korroosiosuojauksen hitsauskohdasta

Muut öljysäiliöt:

- Pinnoitusta ei pidetä hyväksyttävänä muissakaan öljysäiliöissä edellä mainituilla perusteilla

8

tukes

8

Öljysäiliön käytöstä poisto

- **KTMP öljylämmityslaitteistoista 314/1985, 47 §:**
 - Käytöstä poistettu säiliö on tyhjennettävä öljystä ja jätteestä
 - Säiliön täyttöputki on tulpattava tai säiliön käyttö on muulla tavoin estettävä
- **Teknillinen suositus TS-7:**
 - Säiliön käytöstä poistosta laaditaan pöytäkirja, josta käy selville, onko säiliö ollut poistohetkellä tiivis
 - Täyttöputki ja ilmaputki poistetaan vähintään näkyviltä osin
 - Ylitäytönestimen kojevastake tulee myös poistaa
 - Imu- ja paluuputki on myös syytä poistaa vähintään kattilahuoneen puolelta

10

tukes

10

Öljysäiliöitä, joita pitäisi poistaa käytöstä

- *Mitä tehdään poistettavan öljylämmitysjärjestelmän säiliölle?*
- *Kuka saa tehdä tarvittavat toimenpiteet?*
- *Sijaitseeko säiliö pohjavesialueella / pohjavesialueen ulkopuolella?*
 - Maanalaiset öljysäiliöt (vaippa suorassa kosketuksessa maaperään)
 - Maan päällä ulkona sijaitsevat öljysäiliöt
 - Maan alla suojakammiossa ("bunkkerissa") olevat öljysäiliöt
 - Kokonaan tai osittain rakennuksen alla suojakammiossa olevat öljysäiliöt
 - Rakennuksen sisäpuolella olevat öljysäiliöt (rakennuksen lattian, ulkoseinien ja katon sisäpuolella)

Vanhimmat öljysäiliöt ovat 1960- ja 1970-luvuilta

11

tukes

11

Öljysäiliön käytöstä poiston ”pelisääntöjä”

- Tukesin suositus: **poistettavan öljysäiliön tyhjennyksen ja puhdistuksen tekee Tukesin hyväksymä öljysäiliöiden tarkastusliike** -> tarkastusliikkeellä on tarvittavat keräyssäiliöt ja välineet säiliön tyhjentämiseen ja puhdistamiseen sekä menettelyt öljyjätteen hävitettäväksi toimittamiseen
 - Tarkastusliikkeen on tarkastettava, että säiliö on ehjä ennen käytöstä poistoa, jos säiliö jätetään paikalleen (luokitusta ei tarvitse tehdä)
 - Tarkastusliike tekee ulkona olevien putkien tulppauksen ja ylitäytönestimen kojevastakkeen poistamisen
 - Tarkastusliike antaa teettäjälle pöytäkirjan toimenpiteistään ja tarkastuksesta
- **Pääsääntöisesti öljysäiliö on purettava, pelkkä yhteiden tulppaus ei riitä**
 - maaperän puhtaus on selvítettävä, jos on epäily säiliön vuotamisesta
- **Ympäristönsuojeluviranomaiselta on haettava lupa, jos säiliö haluttaisiin jättää paikalleen:**
 - perusteluna voi olla esim. rakennuksen perustuksen vaarantuminen kaivutyössä
 - tarkastusliikkeen on tarkastettava säiliön eheys, jos säiliö jätetään paikalleen maaperään
 - rakennuksen sisäpuolella olevan säiliön voi jättää paikalleen (säiliö on rakennuksen lattian, ulkoseinien ja katon sisäpuolella)

Aiemmin on suositeltu (Teknillinen suositus TS-7), että maaperään jäävässä maanalaisessa säiliössä on varmistettava hiekka- tai soratäytöllä, ettei säiliöstä ole myöhempää vaaraa

12

tukes

12

Käytetty muovinen öljysäiliö

- **Käytettyä muovista öljysäiliötä ei ole suositeltavaa ottaa käyttöön uudestaan**
- Muovi ei rakenneaineena ole altis syöpmiselle, kuitenkin:
 - käytetyn muovisäiliön kuntoa ei voi tarkastaa kattavasti ja luotettavasti, koska säiliössä ei ole huoltoluukkuja ja säiliö on sijoitettu metalliseen suoja-altaaseen
 - säiliön varustelun kiinnityskohdat ovat olleet alttiina käytöstä ja säiliön rakenteesta aiheutuville rasituksille -> **HUOM.** ks. **TS-7 Liite 2022:** Lämmitysenergia Yhdistys ry:n teknillinen suositus muovisten öljysäiliöiden turvallisuuskatselmuksesta
 - säiliön valmistukseen liittyneet laadunvarmistustoimenpiteet ja valmistajan vastuu sekä takuu koskevat vain uutta säiliötä ja sen asennusta
- Muovisäiliön uusiokäyttöä harkittaessa on otettava huomioon myös aiemman käyttökohteen olosuhteiden vaikutukset turvallisuuteen, kuten:
 - päivänvalon UV-säteilyn muovimateriaalia heikentävä vaikutus
 - mahdolliset mekaaniset rasitukset
- Näiden luotettava todentaminen ei ole käytännössä mahdollista
- Jos käytetty öljysäiliö otetaan uudestaan käyttöön, on sen asennus teetettävä Tukesin hyväksymällä öljylämmityslaitteistojen asennusliikkeellä

13

tukes

13

Kiitokset

Markus Kauppinen ja Merja Rajamäki
Tukes

14

tukes